

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an . . . . . 2 fl. (4 coroane).
Pe o jumătate de an . . . . . 1 fl. (2 coroane).
Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15).

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.: și timbru de 30 cr.

Apare în fiecare Duminică

Lupta în comitate.

Este știut, că noi Români, în împrejurările de față, avem puține terene și puține prilejuri de a putea lua parte la luptele politice și a afirma principiile *partidului nostru național*. Prin legea nedreaptă de alegere ni-s'a făcut cu neputință, ca să tragem deputați de-ai noștri în dieta țerei, cari în fața lumii să arete cu graiu vii dorințele și năzuirile poporului român și să lupte pentru drepturile ce 'i-se cuvin. Adunări naționale ocărnuirea și slujbașii ei nu ne lasă să ținem, amenințând cu temniță și pedepse de bani pe aceia, cari ar convoca adunări naționale de popor.

Astfel nu ne rămâne alt teren pentru a ne afirma politicește, decât în comune și în comitate. Aici și cu deosebire în adunările comitatelor este un loc foarte priincios pentru a susține lupta națională, a scoate la iveală nedreptățile și încălcările de lege, ce le fac cei dela putere și a apăra peste tot drepturile poporului nostru.

Viriliștii noștri din toate comitatele, chiar și acolo unde sunt puțini, ar trebui să se înfătoșeze cu toții la adunările comitatense și să-și ridice în ele glasul întru înfierarea nedreptăților și apărarea drepturilor poporului nostru.

În privința aceasta frumoase și încurajatoare pilde ne-au dat fruntașii români, din câteva comitate, luptând în adunările comitatense ținute acum de curând și isbutind chiar în unele cu propunerile lor, afară de învingerea morală, care au câștigat-o pretutindenea, de oare-ce pe partea lor a fost și este dreptatea și adevărul.

În Sibiu.

Am amintit în un număr de mai nainte, că în adunarea comitatului Sibiu Români au combătut propunerea comisiunii permanente de a se trimite adresă de salutare ministrilor Széll și Hegedüs și adresă de rămas bun ministrului abzis Perczel.

La cea dintâiu a vorbit dl Tilea, inginer, arătând cu puternice dovezi, că Români nu pot saluta pe noii miniștri, din pricină, că numai persoanele s'au schimbat, dar' nu și sistemul, adecă modul nedrept de ocărnuire.

»Noi Români, îndeosebi, — a zis între altele dl Tilea, — noi cari am fost și suntem ținta loviturilor neconținute a acestor ocărnuiri, dela Tisza și până la Széll, noi cari suferim greul acestui sistem politic al maghiarisării, nu putem saluta pe nime, care vine să meargă tot pe calea bătută».

Față de adresa propusă lui Perczel a vorbit cu temeuri puternice dl avocat

Dr. Frâncu, arătând cum fostul ministru a făcut o goană sălbatică împotriva a tot ce e românesc, încât Români nu pot a se învoi pentru nici o adresă. Dl Frâncu a amintit între altele, cum Perczel a făcut mari încălcări de lege la alegeri, a susținut ordonanța lui Hieronymi pentru opreliștea partidului național român, a băgat în temniță pe fruntașii români din Sibiu și din alte părți pentru-că au conchemat pe alegători, a prigonit foile noastre cu procese etc.

Prin toată lucrarea sa — continuă vorbitorul — n'a făcut decât ca să lățească șanțurile de despărțire între sinuraticile naționalități.

În afacerea »fondului Iancu« a cutezat să arunce vătămări unui neam întreg, vătămări cari nu se pot uita și nu se pot ierta.

Cu un cuvânt, a făcut din Ungaria un *pașalic*, și din Transilvania un *vilalet* turcesc.

Eată pentru-ce Români nu pot să trimită nici o adresă unui astfel de ministru.

În Făgăraș.

În adunarea comitatului Făgăraș asemenea au spus d-nii Dr. Șenchea și deput. Dr. Nic. Șerban, că Români până-ce nu vor fi împărțșiți de drepturile naționale, ce li-se cuvin, nu pot ave încredere în nici un guvern unguresc.

În Bistrița.

O aprigă luptă au purtat Români din comitatul Bistrița-Năsăud, la adunarea din Bistrița. Văzând slujbașii stăpânirii pe Români (și Sași) gata de luptă, n'au mai propus să se trimită adresele (deși erau gata), ci numai să se iee la cunoștință. O combatere a abuzurilor s'a făcut mai cu seamă când a venit la rînd preliminarul pădurilor grănițrești. Interesele comunelor grănițrești au fost apărate cu mare zel și cu temei de cătră vrednicul luptător național Gerasim Domide, preotul Pamfiliiu Grapini ș. a., isbutind cu propunerile lor făcute spre folosul comunelor grănițrești.

În Lugoj.

O frumoasă luptă, încununată de biruință, au dus fruntașii Românilor din Caraș-Severin, în adunarea comitatului, ținută în 3 Maiu c. la Lugoj. Aici au vorbit frumos d-nii advocați și cunoscuți mari Români Coriolan Brediccanu, Dr. St. Petrovicu, Dr. Dobrin, apoi prot. Dr. George Popovicu.

Adunarea s'a început cu raportul vicecomitelui, care a fost cetit în partea II. și românește. După cetire se scoală dl

Dr. Stefan Petrovicu și arată că lipsește din raport cauza foarte importantă a colonisărilor, mai bine zis a *nimicirii* comunelor rurale existente, române — prin colonisările ungurești, de dragul maghiarisării și a »unificării« statului. Zeci de comune au rămas fără pământ, încât se creează o sărăcie mare.

Nici o reclamare nu a avut succes, nici la guvern, nici la autoritățile comitatense. Trebuie ca să se saneze fundamental acest rău, căci urmările nu pot fi decât funeste. Propune ca raportul vicecomitelui să se iee la cunoștință, cu adausul, că *se se scrie la înaltul guvern, ca să dispună a împărți pământ și comunelor române păgubile prin colonisări*.

Vicecomitele subst. Issekutz arată, că sub durata oficiului seu nu s'a înțemplat colonisări, de altcum acelea direct guvernul le implinește.

Dr. G. Dobrin: Nu e mulțumit cu răspunsul încolăcit, căci dacă zace la inima autorităților administrative interesul poporului față de o nedreptate atât de mare și un pericol eminent — trebuie făcut front chiar guvernului.

Dr. Stefan Petrovicu arată: după aceasta că guvernul lucră pentru maghiarisare și nu din punct de vedere economic. Românilor nu le-a dat și nu voește să le dea nici o palmă de pământ.

Comunele din vecinătatea coloniilor noue, au trăit mai nainte din pământul dat coloniilor; fără de acel pământ rămân ca peștele pe uscat. Guvernul maghiarizează ce poate prin școale, justiție, administrație, ce nu prin *extirpare* (nimicire).

Această cauză nu e de când e viceșpanul suplent în oficiu, ci dela 1891. Dar' e o rană deschisă, arzătoare, deci nici această seusă, nici apucătura cu directă dispoziție a guvernului — nu scapă autoritățile noastre comitatense de a stărui la vindecarea răului acestuia.

Guvernul lucră după ideile aceluia, care s'a pușcat în Paris (Grünwald Béla), pentru așa zisa politică de stat — și autoritățile comitatense, la întrebarea guvernului, că: *ce zice poporul român?* — răspund:

Nimica!

Natural apoi, că se urmează înainte fără cruțare.

Noi însă vă zicem:

Nimica se va alege din politica de maghiarisare, căci poporul s'biară în gura mare de desperare și voi nu mai puteți închide ușile dinaintea sârmanilor.

În sfirșit punându-se la vot propunerea lui Dr. Petrovicu se primește

între aplause. Venind la desbatere adresele, ca și în celelalte comitate, se ridică dl *Brediceanu* și arată că Românii sînt împotriva adreselor și între altele zice:

De almintrelea noul guvern 'și-a arătat arama. Nimic nu a făcut, din ce se putem face o deducere serioasă la schimbarea sistemului de mai nainte.

Din contră, înhămarea sa la »*ideea de stat maghiar*«, la unificarea statului; — enunțarea, că *politica față de naționalități nu se va schimba*; — ordinațiunea lui *Wlassics* contra preoților; — susținerea ordinațiilor lui *Hyeronimi* și *Perczel* pentru *disolvarea partidului nostru național român*; — întemnițările, procesele de presă, denegarea amnestiei pentru cei osândiți sub *Bánffy* — sînt tot atâtea motive de a nu spera mai nimic dela noul guvern.

Formula dlui *Széll*, cu »lege drept și dreptate« e seducătoare — dar' nu-'i exactă. Legea trebuie să fie după *drept* și după *dreptate* și peste toate să domnească *egalitatea*.

Legile și ordinațiunile făcute pentru *nimicirea noastră națională și religioasă, nu le vom recunoaște nici-când de drepte* și isvorite din *dreptate*.

Și apoi fostul ministru *Perczel*, D-zeu să-'l ierte — pentru-ce să-'l mai tîmăiem? Poate pentru-că a aflat formula din ordinațiunile ministeriale: că nu e iertată o grupare după *naționalitate în Ungaria?*

Noi Românii ne-am câștigat dreptul a ne grupa ca Români, a forma naționalitate și individualitate politică dela împăratul împăraților, dela Dumnezeu din cer, și nu dela vremelnicul muritor ca Perczel. Și cine se prinde cu D-zeu — perdit e!

Vorbitorul propune să se iee simplu la cunoștință notificările dlor ministri.

Tot în adunarea aceasta s'a făcut și alegerea de vice-comite. În afacerea aceasta a vorbit frumos dl *Brediceanu* și protopopul *Lugojului* *Dr. George Popoviciu*.

C. Brediceanu face declarație, în numele partidului național român, că

nu ia parte la alegere, fiindcă congregațiunea aleasă sub *Bánffy* cu toate forțele de paralizare a voinței poporului — nu reprezintă poporul, ci e o adunare de oficianți subalterni. Nu există un simplu oficiant comitatens sau de stat, care să nu fie ales membru în congregație. Mai nainte ar trebui să se facă *alegeri libere*, și atunci alegîndu-se vicecomite și fibiriu — aceia pot zice, că sînt aleși din încrederea poporului, respective a adevăraților sei reprezentanți.

Dr. George Popoviciu, protopopul *Lugojului*, în mijlocul însuflețirii generale a Românilor, declară, că mulțumește dlui comite-suprem pentru denumirea sa în comisiunea de candidare, dar' ca și pînă acum, și azi, și pînă îi va dăruî bunul Dumnezeu zile, totdeauna va rămîne adict **intrepid al partidului național român**.

C. Pogány, fișpanul — deși își exprimă părerea de rău, că membrii partidului național român nu voesc a lua parte la alegere, asigură pe dl protopop, că designarea d-sale în comisiunea de candidare a făcut-o ca să-'și arete atențiunea sa față de Români — cu cari speră, că va limpezi, cu toată bunăvoința și alte chestiuni — și de fel nu voeste să altereze, din contră respectează *convingerea politică a fiecăruia*. Îl roagă deci pe dl protopop a primi să fie membru în comisiunea de candidare. A primit.

Dl Ioan Jurca, preot gr.-or. în comuna *Dragomirești*, condamnat pentru pretinsă agitație la o *lună temniță de stat*, a plecat la *Seghedin* pentru a-'și face osînda.

Listele electorale. Ministrul maghiar de interne a provocat municipiile să grijească, ca și alegătorii cari pînă acum nu au fost trecuți în listele electorale, din motivul că erau în *restanță cu darea*, să fie trecuți anul acesta **într'o listă specială**, compusă la fel ca cea obișnuită.

De ce în **listă specială?** Pentru-ca guvernul să o poată întrebuița

numai în cercurile în cari e sigur că „**specialii**“ sînt „**de ai nostri**“. Va să zică tot cu șiretlicuri și în „**era nouă**“.

Egalizare. Cercurile guvernamentale se ocupă serios cu eventuala intrare a naționalităților, special a Românilor în parlamentul maghiar; și pentru a fi paralizate cele treizeci de voturi de cari, — zice guvernul, — vor dispune Românii, se lucrează tocmai acum la o lege referitoare la **noua arondare a cercurilor electorale**. Esența e, ca orașele mari ungurești să trimită cu treizeci-și-cinci de deputați mai mulți la dieta maghiară. Va să zică se înmulțesc cercurile sigure maghiare, ear' ale naționalităților probabil vor fi reduse.

Așa pretinde, de bună-seamă principiul: lege, drept și dreptate!

Străinii despre noi. D-nul *Aug. de Vreught*, un profesor de naționalitate flamandă, din Belgia, cunoscut cetitorilor nostri, a scos de sub tipar o broșură asupra chestiunii noastre naționale. Broșura e scrisă în limba flamandă și este o călduroasă apărare a drepturilor poporului român.

Autorul se provoacă la *Memorand*, la *Replică* etc., precum și la scrieri ungurești.

Autonomia Jidovilor. Districtele bisericesti-israelite au exmis din adunarea lor o deputație la ministrii *Wlassics* și *Széll*, cărora le-au predat o petiție cerînd **garantarea grănică a autonomiei israelite și regularea ei**.

Li-s'au făcut fîgăduieli, că li-se va împlini dorința. Adecă Jidovilor li-se promite autonomie bisericească, ear' bisericeii române gr.-cat. să 'i-se denege autonomia sa istorică??

DESARMAREA. Se telegrafează din *Haaga*, că în urma înțelegerii stabilite între puterile mai de frunte europene, conferența de desarmare, ce se va întruni la 18 Maiu în *Haaga*, va refusa să primească atât *memorandul Armenilor* și al *Macedonenilor*, cât și petițiunile reuninilor diferite de pace.

FOITA.

De-ale filosofilor.

Patru lucruri sînt greu de scos pe lume: dinții din gură, sărăcia din casă, nebunfa din cap și datorfa veche.

Acela care poate să scape pe un om dela moarte, și nu vrea, este întocmai ca-și-cum el 'l-ar fi omorît.

Ce nu vezi cu ochii și nu auzi cu urechile să nu spui la lume, fiindcă dai de rușine.

Să nu te rogi la D-zeu să-'ți ajungă prietenul om mare, căci îl perzi.

În toată lumea nu se poate găsi un om să cumpere o țeară, dar' se găsesc mulți cari să o vînză.

Norocul e ca frigurile: nu apucă pe toți.

Rămășagul miruit.

Baladă de *Teodor A. Bogdan*, inv. în *Bistrița*.

Strigă Doamne, cine strigă,
Din mijlocul cetăței
Din piațul *Bistriței*,
La mulțimea țîrgului
Din mijlocul *Burgului*;) Strigă mândra cea frumoasă
Din crîșmă de după masă:
Nu-'i voinic s'o 'nceluiască,
Nu-'i îndrăzneț s'o pețească
Nici harnic să o răpească.
Strigă, ride și glumește
Și la lume se fălește:
»Cine 'n lume s'ar afla
Să îi fure năframa,
Și s'o calce pe picior
Să-'i bage mâna 'n sînișor,
Și 'n gură-a o săruta —
După-acel' s'a mărita«.

Nime 'n lume nu s'afila,
Numai un voinic frumos,

*) Burg — cetate.

Fața albă de hîrtie
Trandafir de pe chilie,
Fața roșie de bujor
Trandafir din foișor.
El capul 'și-a desvilit
Și din graiu așa-a grăit:
»Mândruliță, draga mea,
Hai cu mine 'n rămășag
Pe sar' la tin' să mă bag,
Pe picior că te-oiu călca
Și năframa 'ți-oiu lua,
Mâna în sîn 'ți-oiu băga,
În gură te-oiu săruta«.
Mândruța se cobora,
Mâna amîndoi că-'mi da
Și-amîndoi se rămășea,
El acasă se ducea.
Când acasă ajungea,
Mamă-sa când 'l-a văzut
La inimă 'i-a căzut,
Mamă-sa când 'l-a zărit
La inimă 'i-a sărit
Și din graiu așa-a grăit:
»Fiule, voinicule,

Africanii nostri.

»Un bătrân deputat maghiar publică în »Pesti Hirlap« dela 6 Maiu un foileton, foarte lung. Se ocupă cu Széll Kálmán și noua situație în partidul guvernului. Autorul, inițiat în tainele politicii maghiare, prevestește sfârșit rău lui Széll; zice că »în pacea încheiată e învățit simburile războiului«.

De altfel pe Széll îl prezintă în culori foarte frumoase.

Eată un pasaj, tradus din cuvânt în cuvânt:

»Neîndoios, că Széll e unul dintre cei mai valoroși bărbați de stat. Acest titlu de altcum la noi se dă foarte ușor, dar' la adeică așa numiții bărbați de stat ai nostri seamănă încă mult puțin cu capii triburilor africane, de cari vedem destui prin reviste ilustrate. Unii sînt încă pe jumătate golani, dar' pe cap au pus într'o ureche un elegant cilindru de Londra, pe picioarele celuilalt flenderese pantaloni franjozești dar' în nas poartă încă inelul străbun, ear' pieptul gol e tetovată cu figuri de pelicani. Cu un cuvânt căto o bucată de vestiment modern european mai e și pe unul și pe altul, dar' o căpetenie africană îmbrăcată complet nu a văzut încă nimenea. Ei! Széll e în fine un bărbat de stat maghiar bine îmbrăcat«.

Englezii și România.

O distinsă revistă industrială și tehnică din Londra, scriind despre România, zice:

»Este cunoscut lucru, că progresele industriale ale unei țări depind de instituțiile ei, de caracterul ei național, de însușirile ei firești. România este foarte favorizată în aceste privințe.

Populația, în număr de aproape 6 milioane, este de origine daco-romană în cea mai mare parte.

Românii sînt cu desevîrșire o rasă latină; ei au însușiri strălucite ale acestei rase — bravură, simț politic, inteligență, dar' și defectele ei: neglijează cu desevîrșire burmurile cu cari țeara lor a fost binecuvîntată de natură«.

Sinoadele bisericei gr.-or.

Duminea trecută, istorica »Duminea Tomei«, s'au deschis, ca în fiecare an sinoadele bisericei române gr.-or. în Sibiu, Arad și Caransebeș.

Aceste sinoade au însemnătate deosebită întotdeauna, pentru-că în ele se arată lucrarea neatîrnătoare a bisericei în sinul poporului românesc. De aceea în săptămîna aceasta toate privirile au fost ațintite asupra sinoadelor.

Sinodul arhidieceșan.

Deschiderea sinodului arhidieceșan din Sibiu, s'a făcut Duminea la 11 ore în biserica parochială din cetate, printr'o cuvîntare frumoasă a Metropolitului Ioan Meșianu.

După-ce reamintește în vorbirea sa despre moartea Împărătesei-Regine *Elizabeta* și a Metropolitului *Miron Romanul*, I. P. Sfinția Sa zice următoarele:

Prevăd, dlor deputați, că veți fi cu nerăbdare ce să auziți dela mine, mai ales acum la prima convenire cu D-Voastră, în acest sinod arhidieceșan, dar' ce alta să Vă spun decât, că avînd și noi, ca și alte popoare cu aspirațiuni la viitor, o mare misiune culturală, pentru care am și ajuns aici, din patria mamă; avînd și noi o mare misiune culturală, de care este condiționat și viitorul nostru, cea mare misiune numai prin biserică ni-o putem împlini, și anume, prin biserica noastră națională și prin școala noastră confesională.

De aceea, când am primit asupra'mi demnitatea de Arhiepiscop și Metropolitan, am făcut aceasta cu firma hotărîre, de a conlucra din toate puterile mele, dimpreună cu D-Voastră, dlor deputați, și cu ceilalți factori ai nostri, și la împlinirea acelei mari misiuni, prin biserică și în spiritul bisericei.

În urmă Metropolitul îndeamnă pe toți la lucrare cu următoarele frumoase cuvinte:

Este neapărat de lipsă, dlor deputați, să avem în toate părțile arhidieceșei organe corăspunzătoare, cari să-și îplinească chemarea din propriul simț de datorință, ear' nu numai la provocări din partea superiorilor; este neapărat de lipsă, că acele organe să lucre și din îndemnul propriu și fără provocări, pentru-ca așa, considerînd biserica de un corp cu mai multe membre, toate aceste membre să conlucre la susținerea și întărirea corpului.

Să nu uităm, dlor deputați, că nicicînd nu s'a arătat așa de mult lipsa unei asemenea lucrări comune, ca în timpul de față, în care și biserica noastră străbună este expusă atîtor curente periculoase.

De aceea să ne punem și noi ca și alte biserici din patrie, toate silințele întru desvoltarea unei activități tot mai roditoare în lucrările noastre din parochii, din protopresbiterate și din eparchii, până sus la metropolie; căci numai așa ne vom apropia tot mai mult de împlinirea misiunii noastre, numai așa

va reîntineri și corpul nostru; ear' plîngerile ce se aud acuma în multe părți, vor dispăre.

Vorbirea Metropolitului a fost întimpinată cu »să trăească!«

Celelalte sinoade.

Tot atunci s'au deschis și sinoadele eparchiale la Arad și Caransebeș.

În Caransebeș P. S. Sa Episcopul Popea a ținut o cuvîntare, în care arată lucrările ce s'au săvîrșit de 10 ani în eparchie, de când dînsul o păstorește.

Sinodul dela Arad e condus de vicarul dela Oradea-mare, veduvit fiind scaunul episcopesc. Alogerea unui nou Episcop la Arad se va face într'un sinod anume chemat. Acest sinod se va începe Duminea vitoare, la 2/14 Maiu, și va ține și Luni, marea zi națională de 3/15 Maiu.

Congres național.

Afară de trebile obicînuite sinoadele din uest-an aveau să iee o mare hotărîre cu privire la salariile preoțești.

S'a făcut adeică o lege, după care statul dă ajutor preoților gr.-or., ca să aibă fiecare un salar de 300 fl., ori de 600, celor mai învîțați. Cei-ce nu au acum atîta venit, vor primi dela stat întregirea, dacă vor cere. Statul însă dă acest ajutor pe un preț foarte scump. El cere dela preoții ajutați ca să se supună solgăbirilor, să ție cu stăpînirea ungurească și să nu mai apere drepturile poporului românesc.

Cei-ce s'ar purta verde românește vor perde ajutorul și ori-ce drept de a-l mai căpeta.

Astfel ajutorul acesta dela stat e o milă amară de tot, ca ori-ce milă a străinului.

De aceea sinoadele bisericești au fost în grea cumpenă: să primească ori nu, această ajutorare înveninată a statului.

Unii au zis: să primim! Alții: să nu primim!

Prin urmare va trebui să se intrunească congresul național bisericesc, cel mai înalt sfat în biserica română gr.-orientală. Congresul se va ține în Sibiu, la 16/28 Maiu. Să nădăjduim că fruntașii bisericei vor găsi calea cea adevărată!

Ce ți ție dragule,
De ești așa necăjit
Și la față 'ngălbinit?»

El din graiu așa-a grăit:

»Maica mea m'am rămășit,
C'o fetiță din Bistriță
Că 'mi-a fi de nevăstuță;
Că zău ea că s'a fălit:
Nu-i voinic s'o 'nceluiască,
Nu-i îndrăzneț s'o pețească
Nici harnic să o răpească.
Și la lume se fălește:
Cine 'n lume s'ar afla
Să îi fure năframa,
Și s'o calce pe picior,
Să-i bage mîna 'n sînșor
Și 'n gură să o sărute —
După-acela se va duce.
Maică, eu m'am rămășit
Dar' mă tem de 'nceluit«.
— »Voinice, nu-ți fie frică,
Că nu ești copilă mică,
Țipă hainele domnești
Și te 'mbracă în femeiești,

Că atunci o miruești,
Rămășagul nu-l plătești«.

Voinicul a și 'mplinit
Ce mamă-sa 'i-a grăit,
Și în drum lung a pornit,
La mîndra lui s'a oprit
Și din graiu așa-a grăit:
»Slobozi-mă soro 'n casă
C'afară plouă de varsă,
Și mă udă streșina
Că-s numa cu chemeșă,
Și rău mă bate vîntul,
Că is numa cu șurțu«.
— »Bucuros te-aș slobozi,
Mă tem că mi 'ncelui;
Și bucuros te-aș lăsa,
Dar' mă tem că mi 'nșela.
Ușa nu voi deschidea
Nice chiar la sora mea,
Că eu greu m'am rămășit
Și mă tem de 'nceluit,
Că ți glasul bărbătesc
Și portul ți muieresc«.

Voinicul din graiu grăia:

»Draga mea, iubita mea,
Rău m'a bătut bărbatul
De 'mi-s'a schimbat glasul,
Rupe-i-ar dracu capul;
Scoate-ți capul pe fereastă
De mă vezi că is nevastă«.

Dar' ea capul nu-și scotea
Fără zarul descuia
Și ușa că deschidea
Și 'nlăuntru-l slobozea.
El în casă c'o intrat
Și în brațe o-a luat,
Năframa că 'i-o luat,
Pe picior o a căleat,
Mîna 'n sîn că 'i-o băgat
Și 'n gură o-a sărutat,
Cu gura a cuvîntat:
»Măndruliță, draga mea,
Rămășagu-'i miruit
Pe tin' te-am înceluit,
Rămășagu-'i căștigat
Că pe tin' te-am înșelat«.

Ea din graiu așa a grăit:
»Să trăești, bade, trăești,

SCRISORI.

Intrunire agricolă în Pianul-inferior.

— 7 Maiu n.

Văzând comitetul »Reuniunii noastre de agricultură din comitatul Sibiiului« necesitatea de a conveni cât mai des cu plugarul român, precum și aceea, că timpul cel mai potrivit pentru a ține întruniri agricole e primăvara, când săteanul e mai ocupat cu economia câmpului și că primăvara se simte mai mult lipsa de a da economului îndrumările necesare cu privire la economie, a hotărât a convoca cât mai multe întruniri agricole așa încât n'a rămas Duminecă ori zi de sărbătoare în care să nu se fi ținut o astfel de întrunire în vre-o comună din acest comitat. Ba dl. președinte Demetriu Comșa, în laudatul său zel a mers așa de departe, încât nici sărbătorile »Învierii Domnului« nu le-a petrecut în mijlocul familiei d-sale, ci prin Sebeșul-săsesc și comunele învecinate, tot în afaceri de ale agriculturii.

O întrunire agricolă s'a ținut și în comuna Pianul-inferior, în ziua Mucenicului George, Vineri, în 23 Aprilie v. a. c.

Ca și în celelalte comune, unde s'au mai ținut întruniri agricole, așa și aici membrilor din comitet li-s'au făcut mari ovațiuni, întimpinați fiind, încă pe hotarul Sebeșului-săsesc de întregă inteligența din comuna Pianul-inferior, precum și un număr mare de călăreți.

Erau 12 oare, când s'a început adunarea în biserică. Românii toți erau la adunare, ba a participat și o parte mare dintre Sași, în frunte cu preotul și învățătorul lor local, apoi inteligența de prin comunele învecinate, Pianul-sup., Lancrăm, Răhău, Sebeșul-săsesc etc.

Președintele Reuniunii, dl. *Demetriu Comșa* în frumoasa sa prelegere ne-a arătat modul cum e a se cultiva mai bine pământul ca să ne aducă roade mai multe, precum și uneltele de cari trebuie să ne folosim, arătând foloasele și câștigurile, ce economul le are dacă întrebunțează astfel de unelte ca mașinele de sămănat, grapa de fânațe etc.

A mai vorbit despre băncile rurale, a căror mențiune este ajutorarea

Pe mine să mă peștești
Cu tine să mă răpești,
Să mă duci la maică-ta,
La maică-ta, soru-ta
Să vadă că ce-'i lua.

RIS.

Te bătură....

- Te bătură, măi Țigane
- Mă bătură, căpitane.
- Pentru-ce, cioroiu de căne?
- Pentr'un petecel de pânză, —
- Fără-un cot n'a fost o sută;

Mă jurai

Și mă curai,

Mă duseiu

Și-'l aduseiu;

S'au făcut Românii reii la noi în sat,
Că ce se fură și se pierde 'n sat
Se găsește tot la noi sub pat,
Ș'apoi zic că eu sunt vinovat.

deaproapelui. La sfatul și îndemnul d-sale s'a pus basă unei bănci rurale sistem »Raiffeisen«, unde s'au înscris nu mai puțin ca 90 membri.

Intrunirea agricolă s'a finit pe la orele 6 p. m., după care membrii comitetului Reuniunii noastre de agricultură, precum și fruntașii comunei au fost invitați a lua masa ospitală în casa dlui notar comunal *Ioan Radu*.

Dacă »Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiului« se interesează așa de mult de înaintarea și prosperarea bietului țăran, e a se mulțumi numai zeloșilor ei conducători, în a căror mâni este pusă conducerea acestei frumoase instituțiuni. Lăudați să fie.

Rip.

Ajută-te însuți pe tine, că și Dumnezeu te va ajuta!!

Ar fi oare Român care să nu fi auzit această zicere? Nu pot crede, căci des o auzim. Și Doamne, multă învățătură putem trage noi poporul din aceasta și de multe binefaceri se împărtășește acela, care pricepe această zicere și urmează învățăturilor ei.

Aceasta se poate aplica nu numai la un om singur, ci și la un popor. Căci precum cineva își are interesele sale private, așa și un popor, încă își are interesele binelui său, care noi îl numim *binele comun*.

Noi Românii avem mulți bărbați fruntași, cari pe lângă aceea, că se îngrijesc de binele lor familiar, poartă mare grijă și luptă mult și pentru binele comun al nostru, al tuturor. Se îngrijesc mult pentru-ca școalele și bisericile noastre să fie provăzute cu cele de lipsă și să fie în stare înfloritoare. Întind mâna de ajutor material ori moral unde ved că e mai mare lipsă. Dar' deși e mult ajutorul acela, totuși nu poate să străbată în toate locurile, căci noi avem lipsă de mult ajutor.

Da, foarte mult ajutor ne trebuie nouă, poporului român. Ajutor ne îmbie și străinii de neamul nostru, dar' dacă cugetăm asupra ajutorului ce ni-se îmbie, vedem că acela ni-se îmbie pentru-ca să ne fie mai mult spre stricăciune și nu spre folos. Numai *ajutorul ce ni-l dăm noi înșine* și ni-l dă bunul D-zeu ne este spre folos, deci să urmăm zicerei: »Ajută-te însuți pe tine, că și D-zeu te va ajuta!«

Dar' să vedem cum și ce avem să facem.

Cele mai de frunte așezăminte ale noastre sunt *școala și biserică*. Prin școală și biserică ne putem ajuta mai mult. Ele sunt acele *mâni puternice, cari ne pot scoate din lipsă și sărăcie. Să ne ajutăm școalele și bisericile, căci apoi ele ne vor ajuta și pe noi!*

Școala ne învață mai nainte de toate a cunoaște pe D-zeu și a ne cunoaște pe noi înșine. Ea ne dă mijloacele prin cari putem ajunge la o stare bună, — școala numai aceea ne învață ce ne este nouă spre folos. Mijlocul de frunte prin care putem ajunge la ceva, este *cetitul*. Dacă știm ceti, știm ce ne poate folosi mai mult spre bunăstarea noastră. Deci dacă voești, frate Române, ca să scapi din lipsă și sărăcie, învață carte

și îngrijește-te de fiii tăi, ca să învețe și ei și nu cugeta la aceea, că pentru-ce să sădești și altoești tu mărul acela când știi că din fructele lui nu vei gusta? Sădește-'l pentru-ca să te binecuvinteze nepoții și strănepoții tăi! Dacă tu poate nu ești fericit, *arată calea fericirii fiiiilor tăi, că atunci și soarta ta se va ușura încâtva.*

Calea fericirii o poți arăta pruncilor tăi astfel, că-'i vei purta la școală, te vei nisui a-'i îmbrăca cu îmbrăcăminte de lipsă, așa, că iarna gerul cel mare să nu-'i poată împedeca pe dinșii întru câștigarea cunoștințelor de lipsă la ajungerea fericirii cerești și pământești.

Purtând pruncii tăi la școală, ei vor ști ceti și scrie. *În lumea de azi, cel-ce nu știe ceti este orb și cel-ce nu știe scrie este ciung de mâni.* Zice dintre popor unul și altul, că »de nu ar fi știut cutare scrie, nu ar fi ajuns la nefericire«, căci nu ar fi făcut atâtea datorii, nu ar fi subseris cambiul (valțul) celui și celui, care acum trebuie să-'l plătească. Lucrul însă nu stă așa, că dacă cineva a împrumutat bani pe cambiul, a trebuit să știe înainte că spre ce scop îi împrumută? Și că oare are speranță ca să dobândească ceva cu ei, ori ba? Când 'i-a împrumutat să fie cugetat cum îi va reînapoia! Numai acela a ajuns la sapă de lemn prin facerea datoriei, care a împrumutat mult, apoi văzându-se cu banii în mână, a cugetat că acum și el e bogat, apoi nu s'a îndestulit cu cioarecii, sumanul ori guba de mai nainte, făcută de mâna muierei sale, ci s'a dus la Jidov după pânură fabricată, pentru-că, vezi Doamne, e mai albă și mai netedă, o a cumpărat pe bani frumoși, pentru-că nu se va țirgui o zi întregă cu Jidovul, pentru-că el are bani acum și unui bogat nu 'i-se cuvine a se țirgui atâta.

Dacă s'ar îndestuli numai cu atâta treacă-meargă, dar' nevasta încă lapedă poalele, șurțul și rochia de pânză țesută în casă, se duce la sațră, căci cu 2, 3 fl. își poate cumpăra o rochie de carton, căci aceea e mai frumoasă. Dar' apoi eată ce se întemplă:

O rochie cumpărată cu 3 fl. o poartă, se alege care, în 3 luni și apoi ear' o dă la Jidan pe inele la prunci, și apoi trebuie alta și alta. Vine însă termenul să plătească împrumutul. De unde? Nu sânt parale, căci s'au dus pe haine, și în zi de sărbătoare, ori chiar și în zile comune, la Ițic ori la Spițic, pe vinars, de cel bun, cum zic mulți, care însă e puturos și omoritor de suflet.

Afară de aceasta omul nostru cu banii luați împrumut se pune la un joc de cărți, că doară și jupânul arăndaș să joacă bucuros. După aceea să ia la ceartă cu unul sau cu altul, — apoi hai la fișcaliș să facă pîră la judecătorie. Așa să cheltue banii împrumutați și — eată că bani nu sânt. — D'apoi vindem o bucată de pământ, plătim din datorie rata ce vine acum și ne rămân și bani. Bani ce rămân încă trec în modul arătat, — vine altă rată, vinde alt pământ, până-când familia îi rămâne în lipsă și sărăcie. Eată ce pățește acela, care nu voește a ști, că ce-'i este spre bine și folos.

(Va urma).

PARTEA ECONOMICĂ.

Două cărți neapărat de lipsă pentru plugari.

În timpul din urmă au eșit la lumină următoarele două cărți prea folosite:

1. *Cele mai principale și mai dese boale la animale și vindecarea lor prin mijloace practice, de Dumitru Alessandrescu, medic veterinar al județului Ilfov. Cu mai multe figuri în text. Ediția I., București. Editura autorului, strada Numa Pompiliu nr. 23. 1899. Prețul 2 lei.*

2. *Grădina de legume. Disertațiune populară, rostită de Ioan F. Negruțiu la adunarea generală a despărțământului XI. (Blaj) al »Asociațiunei«, ținută la 31 Iulie 1898 în Veza. Editura despărțământului XI. Blaj, 1899. Tipografia seminarului gr.-cat. din Blaj. Prețul 25 cr.*

Cartea dlui Alessandrescu pe lângă introducere și »explicația unor cuvinte«, se compune din 6 capete: cap. I. *Felul cum se ia căldura la animale*, cap. II. *Boale externe (din afară)*, cap. III. *Boale interne (din lăuntru)*, cap. IV. *Păduchii la vite*, cap. V. *Boale molipsitoare (lipicioase)*, cap. VI. *Cunoașterea cărnurilor atinse de diferite boale*. Cartea, împreună cu tabla de materii se extinde pe 96 pagini. Ilustrațiunile sînt în număr de 16.

În această carte ni se arată cari sînt boalele cele mai dese la animale — peste 30, — cam din ce cauze provin acele boale și cum se face vindecarea lor cu mijloace practice și la îndemâna fiecăruia.

În prefață autorul scrie între altele: »*Mi-s'a întemplat se găsească la țeară tot felul de casuri de boale, și mai la toate animalele; de multe ori aceste casuri erau la persoane inteligente și cu oare-care cultură, însă se aflau la țeară, departe de un centru, unde s'ar fi găsit un medic veterinar. Medicamente necesare puteau să-și procure mai ușor, avînd în apropiere un spital rural sau o farmacie, însă nu știau anume ce medicamente. Tot la asemenea persoane am găsit casuri de boale molipsitoare, pe care deși le știau, dar' nu-și dădeau socoteală că ar fi molipsitoare. Aceste persoane, dacă ar fi avut după ce se se călăuzească, ar fi putut în numeroase ocaziuni să-și îngrijească cu folos un animal ce reprezintă o valoare oare-care; să izoleze un animal atins sau bănuit de o boală molipsitoare; sau în fine să-și dea primele ajutoare până la sosirea veterinarului.*

E de netăgăduit, că vin adesea împrejurări, când se îmbolnăvește un număr mai mare de vite și de o boală,

că dacă nu se întrevine repede, toate vitele pot pieri într'un timp scurt. În astfel de împrejurări critice o carte bună nu se poate prețui îndeajuns. Și cartea din vorbă a dlui Alessandrescu întrunește cu adevărat toate condițiile unei cărți bune de atare natură. De aceea o și recomandăm din inimă preoților, învățătorilor și tuturor plugarilor noștri știutori de carte.

»*Grădina de legume*«, a doua carte despre care ne-am propus a vesti pe cititorii »Foi Poporului«, cuprinde 80 pagini și 51 ilustrațiuni, cari îi ridică foarte mult valoarea.

După o scurtă și potrivită introducere, cartea tractează despre folosul, însușirile, împărțirea și aranjarea grădinei, rigolisarea și săpatul, stratul cald, sîmînatul, răsădirea, plivitul și săpatul, udarea și recolta legumelor.

Ioan Vodă cel Cumplic.

Apoi continuă a tracta pe rînd și îndeosebi toate legumele mai însemnate: *curchiul* cu toate soiurile sale, asemenea și celelalte legumi, anume: *cărălabele, cartiolul, sălata, morcovul, pînjinjelul, păstărnacul, țelul, ridichile, sfecla roșie, ceapa, aiul sau usturoiul, fasolea, mazărea, cartofii sau crumpenele, paradaisele, ardeiul, castraveții, pepenii, lebenișele, bostanii de mîncare, fragile de grădină, smeura de grădină, macrișul de grădină, spanacul și loboda, tarconul, mărarul, cimbrul, busuiocul, izma și lemnul Domnului, cucuruzul, sparga și ciupercile de mîncare; ear' la urmă cuvînt de încheiere și două tabele cu 33 ilustrațiuni bine reușite, împreună cu consemnarea lor.*

Cartea este scrisă într'o limbă bine îngrijită și în stil aievea popular, astfel

că vor pute trage folos din ea chiar ș săteanul și sătiana, cari nu știu carte și vor lăsa să li-o cetească băiatul sau fetița, cari umblă la școală; pentru elevii și îndeosebi elevele din școlile de repetițiune această carte este de un folos, ce nu se poate prețui, asemenea și pentru bibliotecile populare, la a căror înființare se lucră acum mai inadins decăt ori-cînd. Preoții și pretesele, învățătorii și învățătoarele, cu ajutorul acestei cărți, și pe lângă puțin zel, pot să schimbe în scurt timp și cu mare înlesnire starea rușinoasă și păgubitoare, în care ne aflăm azi în privința grădinilor.

Aceasta se va pute întempla cu atît mai ușor, pentru-că cartea, de care vorbim, conține tot ce un cultivator de grădină trebuie să știe. Nu lipsesc nici chiar indicațiunile de unde se poate procura fiecare soi de sîmîntă și cu preț; cum nici sfaturile și îndrumările pentru a produce legumi de vînzare, lucru care se recomandă mai cu seamă pentru locuitorii din apropierea orașelor.

Această carte, a cărei preț e numai 25 cr., o recomandăm cu toată căldura obștei românești. Ca premii pentru școlărițe, afară doar' de cărțile morale și religioase, încă nu e carte mai de recomandat, ca »*Grădina de legume*«.

Horticultor.

Folosul grădinei.

Din cartea »*Grădina de legume*« de I. F. Negruțiu.

Prin nimic nu se reoglindează așa de bine și curat inima omului bun, harnic și iubitor de curățenie, ca și prin încunjurarea locuinței sale cu o grădinuță cu flori, cu o grădină de legumi, prin pomii, ce-î plantează în grădina sa.

Aci, la umbra răcoritoare a pomilor, în mirosul plăcut al florilor, minunându-ne și desfătându-ne în frumșeta naturii, — aflăm petrecerea cea mai plăcută și repausul cel mai dulce în Dumineci și sîrbători, în timpul fără de lucru.

Încă din cea mai adîncă vechime, oamenii cu simț pentru ceea-ce e bun și frumos,

și încunjurau casele lor cu grădini pline de farmec. Romanii, străbunii noștri, și Grecii, cari erau cele mai învățate popoare în vechime, se întreceau întru îngrijirea și înfrumșetarea grădinilor sale. Semiramida, regina Asiriei, avea o grădină de toată frumșeta.

Putem așadar' zice, că după-cum au înaintat oamenii în învățatură și cultură, așa a înaintat și grădinăritul. Paralel cu desvoltarea simțului moral și extetic înaintază pas de pas și grădinăritul, începînd cu forma cea mai simplă până la parcul cel mai pompos, care influențează atît de binefăcător asupra simțurilor noastre.

Dar' din grădină putem noi face nu numai un loc plăcut, ci dacă o lucrăm cum se cuvine, ea ne poate aduce și alte multe foloase. Cu alte cuvinte,

dacă în grădina noastră pe lângă flori, vom sămăna legumi și vom planta pomi, atunci am împreunat frumosul cu câștigul. Despre o astfel de grădină vreau să vă vorbesc și eu acum. Da toți preoții, toți învățătorii, toți cărturarii și plugarii români, trebuie să aibă câte o astfel de grădină, în care să producă poamele și legumele de lipsă la o casă; ear' cei-ce pot, cei-ce locuiesc aproape de orașe, aceia pot face chiar și bani, din cari să-și acopere barem în parte lipsele casei.

Pe satele noastre fiecare casă își are grădina sa mai mare sau mai mică. Durere numai, că mulți dintre săteni le lasă pustii, în loc de a sămăna în ele legumi, fără de care nu poate fi nici casa cea mai săracă. Sau, nu lipsa de legumi e cauza, pentru care chiar și plugarii mai cu bunăstare, încă sînt siliți adese-ori a mânca pâine, mălaiu și mămăligă goală, sau o fertură fără de nici un gust și fără de nici o putere nutritivă? — Sau în cazul cel mai bun sînt siliți, să cumpere cu bani scumpi și lucrurile acelea, pe cari și dîșii le-ar pute avea cu multă ușurință în grădinile lor?

N'ar fi oare cu mult mai bine, ca și plugarii noștri să urmeze pilda țeranilor sași și de alt neam, — adică, să nu razime numai în bucate, în grâu și cucuruz, ci să se cuprindă și cu grădinaritul și pomăritul, adunând atâtea poame și legumi, încât să poată și vinde? Atunci apoi n'ar fi siliți plugarii noștri, ca să-și acopere toate lipsele casei din bucate și ear' numai din bucate. Ear' țeranca română n'ar mai fi silită să alerge cu ouă și cu pui în șurță până la jupâneasă din sat după câteva cepe, frunze de petrinjei, sau castraveți murăți ș. a. Sau doară jupâneasa, care numai de ieri-alaltăieri e venită în sat, e mai bună la mână ca femeia română, care îndeplinește lucruri cu mult mai grele, ca și săpatul și plivitul unei grădini de legumi?

Ei bine! îmi vor răspunde unii și alții, toate sînt bune și frumoase, câte ne spui d-ta; dar' uită, noi sîntem așa de cuprinși cu lucrul câmpului, încât nu ne mai rămâne timp să ne punem în grădină legumi și pomi.

Acestea însă sînt numai vorbe goale; de oare-ce fiecărui plugar, de ar avea o moșie cât de frumoasă, totuși îi mai rămâne timp destul și pentru lucrarea grădinei sale. Pentru-că, precum vom vedea lucrurile câmpului nu se prea nimeresc deodată cu cele ale grădinei. Și pe lângă aceea, afară de săpatul grădinei, toate lucrurile, cum e sămănatul, plivitul, răritul, udatul ș. a. se pot face cu niște copii și copile, cari și așa umblă numai pustii pe uliți sau prin grădinile oamenilor.

Nime nu poate zice așadară, că n'a avut timp să sămăne în grădina sa câteva straturi de salată, ceapă, morcovi, petrinjei, sau să pună câteva cuiburi de fasole ori crumpene ș. a. — Numai voi să fie, toate se pot.

Dar' să mergem cu un pas înainte. Să vedem acum, cum trebuie să fie grădina noastră, cum trebuie să o lucrăm, pentru-ca să ne desfăteze și totodată să ne aducă și folos?

Industria de casă.

II.

Bine e că lucrurile de tîrg au luat și iau tot mai mult locul lucrurilor făcute la casă?

Nu e îndoială că, cumpărând toate din tîrg, femeia plugarului ar fi mai odihnită și i-ar rămâne timp mai mult pentru îngrijirea trupeză și suflutească a copiilor, pentru o mai bună îngrijire a casei, pentru cultivarea grădinei de legumi ș. a. Dar i-ar rămâne și ei din când în când timp de a se cultiva și pre sine: prin cetit, mergînd regulat la biserică, luând parte la prelegeri, ce încep a se întocmi și pe sate anume pentru bărbați și femei etc. Întunecul e mare, neștiința e multă fără seamă și prin urmare cultura, adevărata cultură, se impune cu tot înadinsul. Căci sătenilor și sătenelor le lipsesc aproape cu desăvîrșire nu numai cunoștințele mai nouă cu privire la toate ramurile economice, dar' și cele privitoare la industria de casă; apoi câte credințe deșerte, foarte păgubitoare, îl stăpînesc?! Și ear' câtă lipsă nu duc, în ce privește îngrijirea sănătății, a religiozității și bunelor moravuri? Chiar și numai aceste, fără a mai pomeni de altele, sînt motive destul de temeinice, vrednice de a le pune în cumpănă, când vorbim de schimbarea prin care trece industria casnică a sătenei române.

Din aceste puncte de vedere ar trebui să zicem: este o binecuvîntare a cerului, că fabricile cele multe de tot felul ale Englezilor, Nemților ș. a. ne aduc hainele gata; femeile nu trebuie să mai ducă munca aceea încordată, care cere lucrarea, cănepei, inului, lănei ș. a.

Lucrul însă are și altă față. Este vorba, că perdem sau câștigăm noi prin îmbrățișarea lucrurilor străine și cari sînt perderile sau câștigul?

Câștigul ce ar putea urma l-am arătat mai nainte. Dar', noi nu sîntem deplin pregătiți pentru a putea înlocui la moment rîul, ce urmează din părăsirea industriei casnice cu binele ce l-ar aduce în locul ei o mai bună îngrijire a copiilor și casei, a grădinei și economiei peste tot. Astfel, că numai decît noi nu putem pune în locul industriei casnice alte câștiguri adevărate materiale (de avere) sau suflutești, ori și mai bine de amîndouă soiurile.

Perderile ce le pricinuește părăsirea industriei casnice, sînt și până acum foarte mari. Bumbacul, joljul, carteanele, flanela și alte lucruri cumpărate, cari adecă nu se mai fac la casă, costează sume mari de bani an de an: zeci de florini pe fiecare familie, sute și mii pe fiecare comună, milioane pe nația întregă. Socoteala o poate face ori-și-cine.

În timp ce noi sîntem o nație săracă, credem că, nu e lucru înțelept a aduna an de an milioane de florini altor nații bogate pentru lucruri, cari se pot produce la casă, adevărat, cu muncă multă și osteneală; și când se știe, că *fără osteneală nu e câștig*.

(Va urma).

Stropitoare contra „peronosporei“.

Comisiunea economică a comitatului Sibiu cu data 30 Aprilie n. c. nr. 76 publică următoarele: »Pentru de a înlesni viticultorilor (viierilor) din comune folosirea mijloacelor de apărare pe deplin probate și prescrise și de statut în contra »Peronosporei viticole«, comisiunea economică a comitatului Sibiu împarte comunelor, în cari se cultivă viieritul, cum și însoțitorilor și tovarășiiilor locale economice din comitat și în anul de față cam **60 stropitoare** (proaște, tulumbe) pe lângă rebonificarea *prefului jumătate* din prețul cumpărării; considerându-se mai înainte comunele cu vii (§. 61 art. de lege XII. din 1894), cum și cei-ce până acumă nu s'au împărțit de acest favor.

Prețul de cumpărare al stropitoarelor (Austria, model 1897) este 9 fl. 50 cr., cei împărțiiți așadar' pentru o stropitoare probată plătesc numai 4 fl. 75 cr. de bucată.

Cererile sînt de înaintat cel mult până în 20 Maiu n. c. **de-adreptul** la comisiunea economică a comitatului Sibiu (Sibiu, casa comitatului).

Cereri intrate după 20 Maiu n. nu se iau în socotință.

Primirea stropitoarelor o îngrijesc cei împărțiiți la ziua, ce se va statori.

Atragerea luarea aminte a tovarășiiilor agricole și a comunelor noastre politice asupra acestei publicațiuni.

Sibiu, 6 Maiu n. 1899.

Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu«.

Demetriu Comșa,

președinte.

Victor Tordășianu,

secretar.

Știri economice.

Starea sămănturilor în Ardeal și Ungaria, din jumătatea a doua a lunii Aprilie, după dările de seamă intrate la ministrul de agricultură este următoarea:

În părțile de apus ale Ungariei și în Ardeal au fost ploii dese, dar' pe Alföld a fost secetă, vreme răcoroasă cu vînturi. De aceea și sămănturile pe părțile șesoase au rămas cam îndărăt, precum în comitatele Torontal, Timiș, Caraș-Severin, Cianad, Ciongrad, Baciș etc. și în Ardeal în comitatul Făgărașului. Pe aici au rămas cam îndărăt grăul și alte bucate, ear' sęcara este rară.

În cele mai multe părți însă grăul se află în stare mulțumitoare, în unele locuri foarte frumos, fiind holdele prea grase. Grăul de primăvară asemenea e bine desvoltat. Sęcara în multe părți e mai slabă ca grăul, în unele locuri e rară. Sęcării i-a stricat timpul rece cu vînturi și ici-colea seceta.

Ovėsul a răsărit frumos și crește, dar' în unele părți a rămas îndărăt, precum pe Alföld, ear' în alte părți, precum în Bănat și Ardeal e tare buruienos.

Rapița dă puține nădejdi de roadă. Înghetul din Martie și vermii i-au stricat mult. În multe părți a pierit mai de tot.

Cucuruzele asemenea nu stau bine. Cele sămăntate de vreme au răsărit, dar' să desvoaltă încet, cele de mai tîrziu

ȘCOALA ROMÂNĂ.

Educațiunea în școală și familie.

Disertațiune citită în adunarea subdespărțământului Reuniunii învățătorilor din tractul Alba-Iuliei, ținută la 8 Octomvrie 1898 în Barabanțiu, de Ioan Pampu, învățător în Alba-Iulia.

Onorabilă adunare!

»Tot veacul își are semnătura sa. Semnătura veacului al 19-lea în care trăim noi — după părerea celor mai mulți — este cea a spiritului de asociațiune. Nu este nici un fel de întreprindere pe câmpul cel larg al lucrării neamului omenesc, pentru care să nu se asocieze, să nu se însoțească mai mulți bărbați de același cuget, de aceeași specialitate, ca cu puteri unite să tindă a dobândi rezultate dorite. Astfel s'au întemeiat societăți, cari cu puteri bănești au legat prin căi ferate țări cu țări și prin canale mări cu mări, încât astăzi îi este posibil omului a încunjura pământul și a vedea cu ochii minunatele lucruri create de mâna lui D-zeu, fără de a umbla prin tină și ploaie, prin ger și căldură prea mare. Tot așa se adună filosofi, filologi și tot felul de oameni cu carte, și prin descoperirile lor dau în lume tot felul de cunoștințe, încât omul astăzi numai voe să aibă și își poate îmbrăca sufletul și mintea cu însuși vestmântul croit de creatorul seu. Acest spirit de asociațiune — zice un învățat — se bazează pe adevărul probat prin experiență, că două capete pot mai mult decât unul, că trei mai mult decât două și așa mai departe, scurt, că în unire zace puterea. Această voce a timpului a răsunat mai în urmă și în inimile acelor bărbați ai poporului român, cari încredințați sunt a-i delătura cu desăvârșire vëlul întunerecului, ce l-a apăsât sute de ani. Bărbați luminați ai poporului român de aici, cu dorul ferbinte în inimile lor de a se pute ridica și neamul românesc, să fie alătura cu celelalte popoare ale lumii, au pus basă la mai multe Reuniuni, unde se se sfătuiască pentru a pute pleca la drum deodată pătrunși cu toții de un gând și de o simțire.

Dar' nu voiu să vorbesc mai multe despre însemnătatea Reuniunilor, căci astăzi noi învățătorii din archidieceasă suntem în poziție de a pute gusta din fructele nobile ale unei Reuniuni de curând intrupate pentru noi, cari de sigur ne vor îndulci și ușura în viitor greutatea muncii noastre zilnice; voiu însă să vorbesc scurt despre un subiect, care după părerea mea merită să fie discutat de câte-ori sunt la olaltă părinți și învățători, ca bună-oară la această plăcută ocaziune.

Acest subiect, această temă, este: »Educațiunea sau creșterea în școală și familie«, un subiect, care pe cât de nemulțumitor și fără farmec ar apărea poate la aparență, pe atât de momentuos trebuie să fie pentru ori-care om cugetător.

Însuși cuvântul creștere, care purcede din latinescul »crescere«, modul infinitiv, încă ne poate face să înțelegem însemnătatea lui. Cuvântul creștere în înțelesul strîns al cuvântului înseamnă tot ce în natură se ridică, se înalță, adevă-

crește. D. e. crește arborele, crește apa, crește vita ș. a. Deci după-cum apare, conceptul »crescere« este foarte vast, a cărui sferă e foarte largă.

Căci toate nisuițele oamenilor tind a afla mijloace potrivite și înlesnicioase de creștere nu numai a omului, ca ființa cea mai perfectă pe pământ, ci și a altor ființe, cari crescute sau mai bine zis dresate și cultivate ne ofer și ne dau multe foloase.

Nu mă voiu sfii a înșira — zice un pedagog — în sfera conceptului creștere chiar și creșterea ori cultura plantelor și a animalelor:

»Tot ce este necrescut, e brut și fără farmec și și mai greu de folosit. De aceea omul în nisuița sa de a se pute folosi tot mai mult de lucrurile și ființele naturei, a iscodit fel de fel de metode pentru a crește și cultiva tot ce-i poate aduce folos și infrumșeța vieța.

Arborii sălbateci s'au transplantat în grădini și înobilitându-se, ne ofer astăzi poamele cele mai gustoase; — animalele de casă, cari odinioară străbăteau codrii cei mari și prin vâgăunile munților stâncoși, strivind cu puterea lor tot ce le sta în cale, astăzi își încovoie grumazul la jug cu plăcere — au devenit îmblânzite prin creștere. Ba unele animale prin istețimea și gradul de dezvoltare la care au ajuns, ne surprind, ne uimesc chiar.

Dacă pe terenul arătat aci s'au făcut progrese și se fac pe zi ce merge — ce gândiți, cu cât mai mare stăruință s'a pus și se pune pentru creșterea sau educațiunea omului?! Și dacă suntem convinși și noi azi, Românii, că numai singură creșterea bună poate cultiva și nobilita sufletul și corpul, aceste două singure averi mai prețioase ale omului, atunci să ne scuturăm din amorțeala trecutului și să tindem a ne nutri de această măreață convingere, dacă cumva n'am voi să rămânem noi Românii și să stăm în mijlocul altor popoare ca un loc sămănat cu cucuruz nesăpat deloc, între alte cucuruzuri bine săpate și lucrute sau mai bine zis, ca o casă necoperită.

Am zis creșterea în familie și școală, căci singure acestea sunt cele două altare într'o formă de mărețe, înaintea cărora îngenunchiând cu evlavie omul în anii tinereții, își va pute ajunge cea înaltă destinațiune, ce însași natura o pretinde dela dînsul, ca dela cea mai perfectă ființă din lume.

Mulți nu o știu aceasta, că educațiunea sau creșterea ce trebuie să se dea omului în anii tinereții zace atât în sinul școlii, cât și în al familiei într'o formă, și cine s'ar încumeta a crede — după-cum se întemplă, durere, și la cei mai mulți din poporul nostru — că singură creșterea din familie sau singură creșterea din școală ar fi de ajuns pentru creșterea pruncului, acela este în mare rătăcire.

Înzădar s'ar trudi o femeie, să fie cât de bună econoamă de casă, a arăta grăunțele unui puiu micuț luat dela cloacă, căci acesta nu le va vedea așa ca-și-când 'i-le arată însăși cloaca.

răsar cu greu. Cucuruzul ar avea lipsă de ploi și cu deosebire de vreme caldă. În acest cas roada va fi mulțumitoare.

Sămănatul legumelor încă nu s'a sfârșit de tot în Aprilie. Inghetul din 24 și 25 Aprilie și din 2 Maiu în multe părți le-a stricat, ear' timpul rece le întârzie. Napii de nutreț și de zahăr au suferit de vermi; săpatul lor, precum și a crumpenelor s'a început și se continuă acum.

Viile sînt bine dezvoltate și făgăduesc roadă bună. Pometurilor le-a stricat răceala din Martie și Aprilie. Mai bine stau merii, perii, prunii, cireșii și vișinii; mai slab perseții și mandulii. Gândacii de Maiu au făcut pagube însemnate în pometurile din Ardeal.

Fabricațiunea zahărului în România. Fabricațiunea zahărului în România a luat un avânt mare. De unde odinioară ori-ce încercare rămânea zădarnică, astăzi se înființează noue fabrici pentru înaintarea industriei zahărului.

Foaia »Curierul financiar« scrie, că mai mulți bancheri din România și din străinătate au format o societate cu un capital de 9 milioane franci, pentru înființarea următoarelor fabrici:

1. O fabrică de zahăr la Roman, în apropiere de gară, putend lucra 70 milioane chlgr. de sfecele pe campania de lucru.

2. O rafinerie lângă fabrica de mai sus, putend produce 20 milioane chilogramme de zahăr rafinat pe an.

3. Transformarea și mărirea fabricii dela Săscut, așa încât se poată lucra 60,000.000 chilogramme de sfeclă pe an și 5,000.000 chilogramme de zahăr rafinat.

Cu întemeierea acestor fabrici, se crede, a se pute îndestuli toate trebuințele țerei.

Fabrici de hârtie. După cea mai nouă statistică a fabricilor de hârtie din lumea întreagă, numărul acelor se urcă la 4000, cu un product anual de 8000 milioane conțuri de hârtie.

Congres de grădinărit. Cât de mare preț se pune pe cultivarea grădinilor în țările culte, se vede de acolo, că guvernul belgian a conchemat un congres internațional în interesul instrucției (învățământului) de grădinărit. Congresul se ține la 3—5 Iunie c. în orașul Gand, din prilejul iubileului de 50 de ani a școlii de grădinărit din acel oraș. La congres vor avea toate țările trimișii lor.

Din traista cu povețele.

Răspunsuri.

Abonentul nr. 2078 în Sasca-montană. Ca să porți proces trebuie să ai dovezi. Dovezile pot să le dea martorii aflători în viață, sau documentele scrise. Dacă ai acte la mână, contract, obligație ori declarațiune sau dacă sînt oameni cari pot adevări sub jurământ că treaba stă așa cum spui d-ta — poți începe proces, altcum nu, pentru-că îți faci numai cheltueli zădarnice. Procesul trebuie să 'ți-l poarte avocatul, de aceea ai să te adresezi unui avocat, care-ți va deschide calea.

Mijloacele cele mai bune cari pot da omului o creștere adevărată, un mare pedagog le concentrează, sau cum aş zice, le întâlneşte în iubirea părinţilor şi a învăţătorilor către copii. Numai cât cuvântul creştere în limba noastră are două înţelesuri: adică înţelesul de a creşte însuşi şi înţelesul de a creşte pe altul sau a da creştere altuia. Noi aici se înţelege, vom da cuvântului creştere înţelesul din urmă, în care cas are acelaşi sens ca şi vorba educaţiune.

Am amintit mai sus, că dacă se dă creştere sau se cultivă cum trebuie ori-ce fiinţă din natură se poate nobilita şi desvirşi. Aşa de pildă din florile ce cresc de sine pe câmp, din pomişorii cei mici sălbatici şi noduroşi din pădure, ce se desvoaltă numai sub îngrijirea naturei, prin stăruinţa, îngrijirea şi cultivarea ce li-o dă un om harnic şi pricepător de astfel de lucruri, se pot desvolta florile cele mai frumoase şi mai plăcute şi din pomii cei sălbatici pomii cei mai buni, mai nobili şi mai roditori.

(Va urma).

Dela o adunare.

— Impresiuni. —

Christos a înviat! Cu aceste cuvinte de tărîe dătătoare, deschise adunarea despărţământului nostru, preşedintele însufleţit.

Christos a înviat! Acest cântec măreţ, răsună în inimile noastre şi în răsunet înmiiit ne tremură şi cea mai mică coardă a sufletului.

Acel »*Christos a înviat*«, care însufleţea odinioară pe apostoli în predicarea evangheliei şi îi hotărea cu o energie de fer să trîmbe în lumea largă marea minune făcută de D-zeul cel înalt, pentru a vedea d-zeasca fire a Fiului său şi religiunii predicate de dînsul.

Christos a înviat, ne mîngăie în mijlocul neajunsurilor şi ne aduce aminte că şi noi vom învia în o viaţă fericită în vecinicie, dacă ne vom împlini cu conştiinţiositate marea misiune căreia sîntem dedicaţi.

Christos a înviat! Unii pe alţii se ne îmbrăţoşăm în dragoste curată şi simţuri adevărate colegiale.

Ruşinat-a D-zeu pe fărnicii farisei cari s'au conjurat în contra bunului şi dreptului Isus — ruşina-va D-zeu pe fărnicii de astăzi ai poporului — ce ca fariseii de odinioară voesc a-l seduce la păreul păcatelor şi minciunei — voesc să-l depărteze dela lumină şi adevăr — dela învierea simţurilor adevărat religioase, iubitoare de patrie şi neam.

Însă viu este D-zeu, el vede toate, vede şi pe fariseu şi pe Samarinean.

E nobilă chemarea noastră — nobili să fim şi noi!

Punînd mîna pe inimă: *Înainte!*

Să ne dăm înşine testimoniul hărniciei — dacă cei-ce ne încunjură întărie a ni-l da.

Cu inima învăpăiată în nădejdea unei apropiate *învieri a opincarului*, zdrenţos şi brezdat cu brezde adânci de grijile vieţii: *să deslăşurăm steagul* cu puteri nouă şi oţelite, scriind pe el cu litere de foc:

Înviere în cultură!

Să batem, că ni-se va deschide Ear' dacă drumul ni-e plin de petri

şi bolovani, să ne aplecăm, cu pacientă aruncându-le în laturi; — ear' de dincolo ne va străluci pompos, cu ploaie de binecuvîntare: *Învierea neamului.*

Tărîa şi perseveranţa sînt semnele vierei, — aceste să le păzim!

Un învăţător.

Din trecutul nostru.

— Istoria Moldovei. —

Ioan Vodă cel Cumplit.

Alexandru Lăpuşneanu, Domnul tiran al Moldovei, muri la 1568 la mănăstirea *Slatina*. Lui îi urmă în domnie fiul său *Bogdan*, care însă fu scos din domnie de *Ioan Vodă*, numit *cel Cumplit*, la anul 1572.

Ioan Vodă cel Cumplit este însemnat în trecutul Moldovei pentru vitejia sa, arătându-se de mare apărător al neamului ţerei. El n'a domnit decât 2 ani, (1572—1574), dar' în acest timp a purtat crunte războaie împotriva Turcilor şi Tătarilor, ce năvăliră în mare număr în Moldova.

Ioan Vodă a fost fiul lui *Stefan cel-Tinăr*, ear' mămă-sa a fost o Armeană. El după-ce cutrieră mai multe ţeri, se duse la Constantinopol, unde se făcu giuvaergiu (aurar). Cu această meserie câştigînd bani, Ioan Vodă mitui pe fruntaşii împărăţiei turceşti şi în chipul acesta isbuti a fi numit de Domn în Moldova, tocmai pe vremea, când partea cea mai mare a boierilor erau nemulţumiţi cu *Bogdan*, din pricină că se prea dăduse pe partea Leşilor (Polonilor).

Ioan Vodă intra în ţeară cu oaste turcească şi împrăştiind oastea polonă, care venise în ajutorul lui *Bogdan*, îl fugări pe acesta din Moldova şi ocupă scaunul domnesc.

Ioan Vodă, îndată-ce se aşeză în scaun se arătă foarte aspru, făcînd cruzimi asemenea lui *Alexandru Lăpuşneanu*. În cronicile de pe acele vremi stă scris, că *Ioan Vodă* a ars de viu pe un episcop, un metropolit a scăpat de moarte numai cu fuga prin munţi, a îngropat de viu pe un boier, un preot şi un călugăr şi a făcut alte asemenea fapte neomenesti faţă de boieri.

Dar' *Ioan Vodă* nu avu multă vreme a face cruzimi, căci un mare nor de vijelie se ridică contra lui şi a nefericitei Moldove. Am amintit de alte-ori, că pe acest timp Turcii ajunseseră *din pricina neînţelegerilor* dintre Domni şi boieri, a schimba pe Domni după plac şi a da domnia aceluia care făgăduia mai mulţi bani.

Împotriva lui *Ioan Vodă* se ridică *Petru*, numit *Schiopul*, care făgădui Sultanului a da o dare de 120 de mii de galbini pe an, în loc de 40 mii, cât dădea *Ioan Vodă*. Sultanul pretinse dela *Ioan Vodă* 80 mii pe an, ca să-l lase în domnie. Atunci *Ioan Vodă* se arătă a fi apărător bun al intereselor ţerei. El chemă adunarea ţerei, care respinse cererea Sultanului şi hotărî să ridice armele împotriva Turcilor. *Ioan Vodă* în fruntea oştirilor moldovene s'a purtat foarte curajos şi vitejeşte. Vechea glorie a armelor moldovene a reînviat pe scurt timp, ca apoi pe lungă vreme să apuie de nou.

Ioan Vodă a dat patru mari lupte cu Turcii. Sultanul trimise întăiu o oaste de 30 mii de Turci, sporită cu oşti din Muntenia, în fruntea cărora se afla *Petru Schiopul*. Această oaste fu zdrobită şi Turcii măcelăriţi grozav de către *Ioan Vodă* şi generalii sei. Tot asemenea o pătiră Turcii şi a doua şi a treia-oară, când se încercară a intra în ţeară. În sfîrşit se dete a patra luptă, la *Cahul* (1574). Sultanul *Selim*, necăjit pe *Ioan Vodă* pentru învingerile avute, trimise o oaste mare de 130 mii de Turci, faţă de cari oastea moldoveană nu era decât de 35 mii. Oştile se întâlniră la *Cahul*.

Ioan Vodă respinge trei atacuri ale duşmanului, oprind pe ai sei de a se lua în goană după Turci, cari se prefăceau a fugi pentru a atrage pe Români spre focul tunurilor ascunse. Şi multă moarte s'au făcut în ambe părţile, — scrie un cronicar — că nu era a călcare pe pămînt, ci tot pe trupuri de om; şi mai apoi aşa aproape se bătea, că şi mînilor le obosise, şi armele îşi scăpa. Deci *Ioan Vodă* a îndireptat pe ai sei denapoi tunurilor să se mai odihnească puţin, şi Turcii aşişderea. Şi aşa stînd şi privind unii la alţii, a dat o ploaie mare, de a muiat praful cel de puşte, de unde aveau Moldovenii nădejde de ajutor. Aceasta îi puse în neputinţă de a mai urma lupta cu arma, şi se băteau cu mînilor goale sau cu ghioagele. Peste 20.000 Moldoveni acopereau câmpul de războiu. Sosirea a 100.000 Tătari sili pe *Ioan Vodă* a se retrage cu 7000 oameni, ce-i mai rămăsese, pe un munte înalt la satul *Roşcanii*, după-ce făcuse cel din urmă atac inversunat, în care apucă dela Turci toată artileria. În acel atac *Ioan Vodă* striga: »Fraţilor! cază capul meu unde vor cădea capetele voastre«, şi singur cu mîna sa proprie trase din mijlocul păgânilor un tun din cele mari.

Turcii ocoliră muntele şi începură a da cu tunurile, fără a folosi ceva, pentru-că Moldovenii se şantuiseră bine; ei sufereau însă mult, de lipsă de apă, de hrană şi praf de puşcă. Ca să-şi potolească setea, întindeau noaptea bucăţi de pânză deasupra ierburilor, şi îşi răcoreau astfel buzele cu rouă. Trei zile şi trei nopţi se împotrivară ei vitejeşte, până-ce în fine *Ioan Vodă* fu silit a cere pace cu condiţiune: ca Moldovenii să fie liberi a se duce pe la casele lor, fără a li-se face vre-o vătămă; *Ioan Vodă* să fie trimis viu şi nevătămat la Constantinopol, unde se va bucura de toată libertatea şi i-se vor da mijloace de traiu.

Dar' aceste făgăduieli faţă de *Ioan Vodă* nu fură ţinute din partea Turcilor. El fu ucis mişeleşte în tabăra turcească, la 1574.

Ilustraţia noastră ne arată chipul curajosului Domn, luptînd în bătaia dela *Cahul*.

(Va urma).

Răvaşul şcoalei.

Convocare. Despărţământul »*Morlaca*«, aparţinător Reuniunii învăţătorilor gr.-cat. din archidieceasa gr.-cat. de *Alba-Iulia* şi *Făgăraş* în înţelesul §-lui 21 din statute, îşi va ţine adunarea generală de primăvară la 21 Maiu st. n.

a. c., 10 ore a. m., în școala gr-cat. din Ciucea. La această adunare sînt invitați cu tot respectul învățătorii și o. d. preoți, precum și toți binevoitorii și spriginitorii progresului poporal și cauzei școlastice, pe lângă următorul program:

1. Dimineața la 8 ore participare în corpore la serviciul divin.
2. Deschiderea adunării prin președinte.
3. Constatarea membrilor prezenți.
4. Încasarea taxelor și înscrierea membrilor noi.
5. Raportul cassarului și bibliotecarului împreună cu eventualele propuneri, proiectul de buget și consurarea acestora.
6. Disertațiune, de Petru Conda, învățător.
8. Critisarea prelegerei practice.
9. Designarea persoanei disertante, precum și a celei care va ține prelegere practică la adunarea generală de toamnă.
10. Statorirea locului pentru adunarea generală de toamnă.
11. Cetirea și alegerea alor doi membri pentru verificarea procesului verbal din adunarea trecută.
12. Alegerea oficialilor despărțământului pe timp de un an.
13. Alegerea alor doi delegați pentru adunarea generală a Reuniunii, precum și alegerea unui membru în comitetul central conform §-lor 26 și 31 din statute.

14. Diverse propuneri.

15. Închiderea adunării.

Morlaca, în 25 Aprilie 1899.

Ioachim Lucaciu m. p., Ioan Mango m. p.,
președinte. notar.

— »Despărțământul Alba-Iuliei« al Reuniunii învățătorilor gr-cat. din archidieceza gr-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, își va ține adunarea de primăvară Luni, în 15 Maiu st. n. a. c., în școala gr-cat. din St-Imbru, la care sînt invitați a participa toți învățătorii din acest despărțământ, on. domni preoți directori școlari și alți binevoitori și spriginitori ai învățământului poporal.

Programa: 1. Dimineața la 8 ore asistarea în corpore la serviciul divin în biserică.

2. Pertractarea prelegerei dela ordinea zilei cu elevii școlai gr-cat. în St-Imbru, prin inv. Georgiu Mitrofan.

3. Deschiderea adunării prin președinte.

4. Cetirea apelului nominal.

5. Raportul președintelui despre pașii făcuți în chestia înființării unei biblioteci a despărțământului.

6. Raportul cassarului.

7. Cetirea disertației »Excursiunile școlastice într-o cad în sfera pedagogică«, de Georgiu Spătăcean.

8. Eventual încă o disertație, de învățătorul Aurel Pop.

9. Discutarea asupra prelegerei practice și asupra disertațiilor.

10. Designarea persoanelor disertante în adunarea viitoare.

11. Alegerea unui bibliotecar.

12. Încasarea taxelor dela membrii ordinari și eventual succederea de membri fondatori și ajutători.

13. Încasarea abonamentelor la »Foaia Școlastică«.

14. Deciderea locului pentru proxima adunare.

15. Alegerea unei comisiuni pentru verificarea procesului verbal.

16. Eventuale propuneri și discuții ce cad în sfera Reuniunii.

17. Închiderea adunării.

Alba-Iulia, în 20 Aprilie 1899.

Ioan Pampu, Georgiu Totolan,
președinte. notar.

Profesorii și învățătorii la deprinderea de arme (Waffenübung). Ministrul comun c. r. de războiu sub nr. 1926/99 a dat ordin în înțelesul căruia autoritățile militare sînt recercate a ține seamă de dispozițiile §. 43 punct 10 din partea a doua a regulamentului militar, care zice că profesorii, învățătorii etc. sînt a se chema la deprinderi de arme în timpul vacanțelor, dacă prin comitetul școlar arată că nu pot lipsi din post în timpul prelegerilor.

Avînd în vedere că fixarea timpului pentru deprinderea armelor și conchemarea la serviciu o îndeplinește comanda cercuală de întregire (Ergänz. Bezirk-Commando), oficerii în rezervă și cadeții au să-și înainteze rugările în scris direct la această comandă, eventual scaunul (eforia) școlar se pot învoi direct cu comanda aceasta pentru fixarea timpului pentru deprinderea armelor. Rugările aceste sînt a se înainta până la sfîrșitul lui Ianuarie în fiecare an.

CRONICĂ.

Primirea în școala de cadeți.

Dela școala de cadeți de aici (Sibiu) primim următoarea încunoștințare, asupra căreia atragem luarea aminte a părinților, cari voesc a-și da băieții la această școală:

»În școala de cadeți din Sibiu se primesc cu începerea viitorului an școlar 30 până la 50 de elevi pentru anul prim, și amăsurat lipsei, aspiranți singuratici poate și pentru anii superiori. Pentru a fi primiți, se cere absolvarea, cel puțin cu »suficient«, a patru clase reale, gimnasiale sau școlile civile de stat, ear' didactrul face, conform poziției tatălui, pentru copiii legitimi sau legitimați, 150 fl. 80 fl. sau 12 fl. la an. Condițiile de primire și normele privitoare la compunerea și ajustarea petiției, se pot ști din cartea »Vorschrift über Aufnahme der Bewerber in die k. u. k. Cadettenschulen«, care se poate căpăta la L. W. Seidel u. Sohn în Viena, precum și la toate școlile de cadeți. Terminul pentru înaintarea petițiilor de primire e până la 15 August 1899. Petiții greșite sau întrate mai târziu nu vor fi luate în considerare«.

Un adevărat părinte și binefăcător. Din Brănești primim următoarele: Înainte de venirea dlui preot George Gărbacea în comuna noastră bisericească Brănești, sfta noastră biserică era lipsită de cele trebuincioase, dar' prin munca și zelul domniei sale a împodobit-o cu toate cele de lipsă, a luat un chivot în preț de 15 fl., șese repizi, icoane și afară de aceea a mai hotărît că sft. noastră biserică o va podi pe jos și afară de aceea a înmulțit banii sftei biserici dela venirea sa din 3 fl. 43 cr. la 495 fl.

Așisderea și buna noastră preoteasă a donat sftei biserici o cerime în preț de 28 fl. 50 cr. și mai multe vestminte. Prin binefacerile dlui preot și d-nei preotese și locuitorii noștri au devenit mai evlavioși și au început a dona și ei sftei biserici mai una mai alta, și au

început într'un număr frumos a cerceta sfta biserică, încât azi ne bucurăm de cele-ce vedem.

Deci în numele comitetului parochial de aici aducem mulțumită profundă marinimosului și dăruitorului pe această cale, dorind, că atâputernicul D-zeu să le primească jertfa în jertfelnicul seu cel mai presus de cer și să le dea tot binele.

Brănești, la Sftul George 1899.

În numele comitetului parochial gr-ort. român din Brănești.

Ioșif Unipan,
not. comitetului par.

Dr. Eugen Solomon, absolvent al facultății de medicină din Viena, fiul dlui protopop Nic. Solomon din Ludoș, a fost ales medic de cerc în Blaj.

Pentru maghiarizarea cât cu mai spor a nenorociilor amplotiați și lucrători dela căile ferate, ministrul de comerț a deschis pe seama direcțiunei un credit de *cinci mii florini*, din cari amplotiaților și lucrătorilor săraci și cu familie numeroasă *se le dea ajutor la suportarea speselor împreunate cu maghiarizarea numelui*.

Conform conspectului făcut pe baza publicațiunilor din foaia oficială, dintre amplotiații și lucrătorii dela căile ferate ungare și-au maghiarisat numele 2700 de înși cu 4901 membri de familie, la olaltă deci 7601. Se vede însă, că ministrul *Hegedüs* nu e mulțumit cu rezultatul și astfel pentru-ca maghiarizătorii să poată lucra cu mai mult spor le pune la dispoziție bani.

În contra pelagrei, care în toamna trecută se ivise în Bihor, ear' acum în comitatul Cojocnei, ministrul de interne a dispus a se lua măsuri de apărare. Pentru-ca combaterea acestei boale periculoase să se poată face cu efect, a exmis pe inspectorul reg. al sănătății publice, Dr. Hajós Béla, spre a inspecta locurile inficiate și a controla executarea punctuală a dispozițiilor.

106 ani a trăit femeia Magdalena Alar din Timișoara, răposată în săptămâna trecută. În ziua morții sale a fost la o înmormântare, petrecînd pe o vecină a sa. În cimiter s'a rugat mult la mormântul fiicei sale răposate mai de mult, ear' seara și-a dat și dînsa sufletul.

Serata societății „Petru Maior“, dată în 4 Maiu st. n. sub patronajul dlui Dr. Alexandru Mocsonyi, a succes foarte bine, ceea-ce, pe lângă zelul și hărnicia aranșatorilor, este a se mulțumi îndeosebi domnișoarelor, cari și de astă-dată și-au dat cu drag concursul lor la reușita petrecerei. Bogatul program a fost executat spre mulțumirea deplină a publicului present. Domnișoarele *Valeria Pop* și *Virginia Gall*, prin cântecele naționale, executate cu adevărată artă, *Ecaterina Mezei* prin succesa declamare a poesiei »Ideal« de G. Coșbuc și d-șoara *Clotilda Oltean* prin jocul la pian, au dat seratei un timbru adevărat național-artistic. Bine s'au achitat de rolurile lor și tinerii universitari Aurel Bratu prin declamarea anecdotei »Șeava și Țiganul« de Speranță, membrii corului prin executarea pieselor luate în program, și Lazar Triteanu, care în disertațiunea sa »Educațiunea sexului frumos« a indigat la defectele educațiunei fetelor la noi, insistînd mai ales ca educația fetelor noastre să se facă în spirit național.

După producțiune a urmat dans, participînd și la acesta tot ce colonia română din capitala țerei are mai frumos și mai distins, dînd frumos contingent și reprezentanții publicului din provincă.

Patronul seratei, dl *Mocsanyi*, fiind impiedecat a participa, a salutat tinerimea prin o frumoasă telegramă de îmbrăbătare.

Mulțumite. Aranjându-se în comuna Grind la 1 Maiu st. n. a. c. o petrecere teatrală-declamatorie împreună cu joc, și fiind venitul ei destinat pentru ajutorarea elevilor lipsiți de mijloace — în cumpărarea de cărți școlare — subscrisul vin și pe această cale a exprima mulțumită prea stimaților participanți, precum și celor cari au binevoit a suprasolvi la această petrecere. Suprasolvitori au fost următorii p. t. domni: Gavriil Pop, preot în Mohaciu 1 fl.; Aurel Pop, notar în Hădăreș 1 fl.; Teodor Nagy, preot în Zau 50 cr.; Ioan Deva, învățător în Turdaș 50 cr.; Aurel Pinte, învățător în Slimnic 50 cr.; Victor Simonetti, inv. în Bogata-de-Murăș 50 cr.; Iuliu Pop, inv. în Gheja 50 cr.; Ioan Pop, inv. în Budfiu 50 cr.; Anania Urca, proprietar în St.-Mărtinul-sărat 50 cr.; Georgiu Mihacia, comisar de drum 20 cr.

Această petrecere pe lângă rezultatul moral a avut și un rezultat material destul de mulțumitor împrejurărilor de pe la noi, și ca cea dintâi petrecere românească de acest fel în Grind. După-ce s'au scos spesele din intrate, a rămas 8 fl. 20 cr. ca venit curat, care s'au predat on. domn Iuliu Ilian, cooperat gr.-cat. în loc, spre administrare până la ulterioara dispoziție ce se va lua cu privire la procurarea cărților pe seama școlărilor miseri.

Grind, la 7 Maiu 1899.

Teodor Trombițaș,
învățător român gr.-cat.

— La a doua adunare generală de primăvară a Reuniunii învățătorilor gr.-cat. din despărțământul *Medias*, ținută în 7 Maiu st. n. a. c. s'a mai înscris ca membru ajutorător al Reuniunii și onoratul domn *Iosif Barb*, preot gr.-cat. în Blăjeș, solvind taxa de 1 fl. v. a., pentru care 'i-se aduce mulțumită și pe calea aceasta,

Chesler, la 8 Maiu 1899 st. n.

Ioan Dancu Săcășianul,
cassarul Reuniunii.

Cas de moarte. Ioan *Ardean*, montan la baia reg. din Roșia-montană, în vîrstă de 23 ani, după scurtă boală a încetat din viață în 3/15 Aprilie 1899, lăsând în urma sa o mamă îndurerată, frați și o soră. Fie-'i țărîna ușoară.

În *München*, studenții nostri au înființat o societate *»Patria«*. Președinte e ales *Traian Mihailu*, vicepreședinte *Dumitru Niceff*, secretar *Adrian Cristea*.

Ceteți publici. După-cum se știe, numărul celor-ce nu știu ceti în Rusia este foarte mare. Lupta socială din prezent silește însă și pe cei neștiutori de carte, ca să afle ce se petrece în lumea mare, și așa cearcă pe toate căile ca să aibă cunoștință despre cele-ce se petrec. Așa sînt d. e. în Charkow niște persoane fără lucru, cari urcându-se pe o ladă de scânduri în mijlocul pieței de frunte, cetesc cu glas tare și respicat celor din jurul lor cuvînt de cuvînt tot ce se scrie în foi. Publicul mulțumitor plătește apoi pe cetitor, care după odihnă de o oră, începe de nou a ceti altei mulțimi adunate în jurul seu. Mai cu seamă ascultă oamenii bucuș și știrile locale, pe care apoi le judecă ei după priceperea lor. Pe cetitor îl plătesc ascultătorii în două feluri: sau îi dau bani, sau de-ale mîncării. Lângă el se află un blidișel pentru bani, ear' lângă ladă, de pe care vorbește, o coșarcă, în care mai ales ascultătoarele îi aruncă bucatele.

O pungășie mare. Prințului *Chlary-Radziwill* și nevestei sale în calea dela Neapol la Roma i-s'a furat giamantanul de mână, în care erau 3000 de lire în bani gata și juvaere în preț de 100.000 de lire. Lipsa giamantanului au observat-o numai la sosirea în Roma.

Potop de lăcuste bîntuie de câteva săptămîni în *Spania*. După-cum se telegrafează din Madrid, linia ferată dintre Almarchon și Belmez în lungime de 18 kilometri, alaltăieri era acoperită de un gros strat de lăcuste, așa încât numai cu mare greu putea înainta trenul.

Oameni sîlbătociți. Leopold Polatsek din Torisca avea oare-care pretenziune la consăteanul seu *Dzurik*, pentru care 'l-a provocat în mai multe rînduri să 'i-o plătească, dar' acesta nici că voia să știe de datorie. În zilele trecute Polatsek mergînd spre casă dela tîrgul din Sepes-Olaszi, 'l-au întîlnit în drum *Dzurik* și nevastă-sa și 'l-au bătut și tăiat cu cuțitele așa de grozav, încât abia se mai putea cunoaște, că om e, ori doară un trunchiu de carne. Aceasta pentru-că omul avea la ei pretenziune. *Dzurik* și gingașa femeie sînt arestați.

Fabrică de zahăr au să fie în curînd înființate în două locuri din regiunile sudice ale țerei, în *Panciova* și în *Becicherecul-mare*, în privința căreia s'au și ținut deja sfătuirii între proprietarii interesați.

Producțiunea teatrală în Galați.

Luni, în 19 Aprilie (a doua zi de Paști) s'a dat în comuna Galați, lângă Făgăraș, o producțiune teatrală împreună cu joc, care a succes foarte bine, mulțumită preotului local *Nicolae Aron* și învățătorului *Traian Păcală*. La această producțiune a luat parte un public numărös din comună, cât și mulți inteligenți din Făgăraș, apoi învățători și alte persoane din jur, așa că a rezultat un venit destul de frumos, destinat pentru cumpărarea de cărți pentru copiii săraci.

Punctul prim din program a fost comedia într'un act de *Vasile Alexandri* *»Cinel cinel«*, care a fost predată bine. Toți diletanții 'și-au jucat rolurile pe deplin mulțumitor, cu deosebire s'au distins domni *Bucur Toșca* și *George Bărcea*, apoi d-șoara *Maria Comșa*.

Al doilea punct a fost *»Mugur mugurel«*, solo, cântat de dl *George Bărcea*, care a fost aplaudat din partea tuturor, astfel că a trebuit să mai repeteze cântarea.

Punctul al treilea a fost *»Vlăduțul mamei«*, comedie într'un act, care asemenea a fost jucată foarte bine, producînd mult haz în public. Mai bine 'și-au jucat rolurile domni *Ioan Marian* și *Zachiu Rohan*, apoi d-șoarele *Maria Totoiu* și *Rafira Marhao*.

După pauză s'au jucat apoi jocurile naționale *»Călușerul«* și *»Bătuta«* de către 25 ficiori fruntași din comună. Toți au jucat peste așteptare; merită toată lauda. A urmat apoi petrecerea cu joc, care a durat până în zori de zi cu o animație foarte mare.

Au binevoit a suprasolvi domni: *Nicolae Aron*, paroch și *Traian Păcală*, învățător, câte 1 fl.; *George Marhao*, vichenotar, *Petru Lazar*, *Zachiu Rohan*, *George Leancă*, *Ilie Marhao*, câte o coroană, cărora li-se aduce și pe această cale mulțumită.

Petru Lazar.

'Și-a apărât cinstea. Flăcăul *Afilon Bot* din Ciuta (lângă Caransebeș) umbla de mai mult timp să scoată din minți pe Țigancă de 18 ani *Persida Tinu*, frumoasa nevastă a unui lăutar, dar' nu afla ascultare. Bărbatul Țigancei mergînd zilele trecute la Caransebeș cu taraful seu de lăutari, flăcăul *Bot* a crezut sosit timpul de a-'și realiza planurile; peste noapte s'a dus la locuința Țigancei și a bătut în fereastră, cerînd să-l lase să intre, și după-ce nu 'i-s'a dat ascultare a început să spargă fereastra cu

un toporaș ce-'l avea la sine. La aceasta femeia a luat pușca bărbatului seu și a slobozit-o pe fereastră. Glonțul a nimerit tocmai în cap pe flăcăul *Afilon* și 'l-a ucis momentan. Nevasta s'a prezentat însăși la gendarmerie.

Joc de-a măritișul. *Emilia E. Wooley* și *Ernest Wooley* din *Chicago* s'au luat în căsătorie de prima-dată în anul 1884. În 1890 s'au divorțat pe lege. Peste câteva luni dela publicarea sentenței de divorț s'au cununat a doua-oară, dar' în 1893 earăși s'au divorțat. Scurt timp însă după publicarea sentenței s'au cununat a treia-oară, dar' — se vede că le place călătoria de nuntă — nu de mult se divorțară de nou pentru-ca — mai știi? — dl *Ernest Wooley* se ceară de nou mîna fostei sale jurnetăți.

Monstru. O femeie dintr'o comună apropiată de *Caransebeș* a dat zilele acestea naștere unui copil monstru. Micul nenorocit s'a născut cu peri lungi pe cele două laturi ale fălcilor și cu o coadă lungă, ochii lui sînt în ceafă. Când mama 'și-a văzut fătul, a murit de durere și supărare. (*Gaz. Trans.*)

Membru pe vieață la *»Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiu«*, s'a înscris dl *Dr. Vasilie Preda*, avocat în Cămpeni, solvind taxa de 40 florini.

Reuniunea învățătorilor gr.-cat. despărțământul Roșiei-de-munte, își va ține adunarea generală Marți, 23 Maiu n. în *Certege*.

Anuar teatral-musical. Publicerăm și noi apelul dlui *Timoteiu Popovici*, profesor de musică la școalele medii române din Brașov, prin care cerea date referitoare la corurile de plugari și reuniunile de cîntări române, spre a compune un almanach al acestora. Aflăm acum, că comitetul societății pentru fond de teatru român, cum și dl *Popovici* au acceptat propunerea *»Familiei«*, ca almanachul corurilor să se publice deodată cu anuarul societății pentru fond de teatru, așa că proiectatul *anuar teatral-musical* să devină cu timpul o oglindă, în care să ni-se arete în fiecare an întregă mișcarea noastră teatrală și musicală.

Încă un sat ars. În satul *Rășnic* din comitatul *Zala* izbucnind zilele trecute un incendiu teribil a mistuit *130 case* împreună cu toate clădirile economice. Nici a treia parte a satului nu a rămas neatinsă de flagelul incendiului.

Pagubele cauzate de incendii în luna Martie, conform statisticii, se urcă la suma de *2,896.866 coroane*. Au fost incendii în această lună în 1180 comune; numărul păgubiților e 2894.

POSTA REDACȚIEI

Abonentului Nicolae Codău în Z. Roiiu timpuriu mai bine cumpără din comuna d-tale, sau din o comună din apropiere; ear' lădiță (coșniță) de stupi comandeză dela *Ioan Stroiă*, măsar în *Orlat*, care credem că-'ți poate vinde cu o cale și un roiu. Dînsul e și stupar și neavînd însuși de vînzare, îți poate procura unul, că în *Orlat* sînt stupi mulți.

Abonentului V. St. în S. Pentru fasole soia (*Soja hispida*) adresează-te la unul din grădi, narii: *Mauthner G.*, *Budapesta*, sau *N. Mühle*, *Timișoara*.

Pentru redacție și editură responsabil: **Andrieu Baltes**.
Proprietar: Pentru „Tipografia“ societate pa-
acțiuni: **V. H. Dressandt**.

Călinarul săptămânei.

Zilele	Călinarul vechiu	Călind. nou	Soarele	
	Duminica Mironositelor, gl. 2, sft. 4.	răs. ap.		
Dum.	2 Cuv. Păr. Atanasie	14 Ad. Atan.	4 30	7 30
Luni	3 S. Muc. Timot iu	15 Sofia	4 29	7 31
Marti	4 Mța Pelagia	16 Ioan P.	4 28	7 32
Merc.	5 Marea Mța Irina	17 Ubald	4 27	7 33
Joi	6 S. și dreptul Iov	18 Venanțiu	4 26	7 34
Vineri	7 S. Muc. Acachie	19 P. Colest	4 25	7 35
Sâmb.	8 † S. Ap. și Ev. Ioan	20 Bernartin	4 24	7 36

Tirgurile din săptămâna viitoare după căl. vechiu.

Duminică, 2 Maiu: Măda.
Luni, 3 Maiu: Boroșneul-mare, Gernesig, Păpăuț, Petroșeni, Reșișdorf.
Marti, 4 Maiu: Huedin, Mănăsturul-Clujului, Sănbenedic, Trăscău.
Mercuri, 5 Maiu: Bistrița.
Vineri, 7 Maiu: Ighiu.
Sâmbătă, 8 Maiu: Jucul-inf., Micăsasa, Poiana-sărata, Șpermezău (Ispânmeză).

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

„Istoria Transilvaniei“

de
George Barițiu.

Monumentalul op al regretatului nostru istoric: „Părți alese din istoria Transilvaniei pe 200 ani din urmă“, se poate procura de acum
cu preț redus!

Volumul I.

broș. în loc de fl. 4.20 numai cu fl. 2.50, leg. fl. 3.30.

Volumul II.

broș. în loc de fl. 4.— numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80

Volumul III.

broș. în loc de fl. 2.80 numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80.

Opul întreg:

broș. în 3 vol. în loc de fl. 11.— numai cu fl. 6.50 — șase lei și cincizeci cr. v. a., leg. fl. 8.60.

Această carte n'ar fi iertat să lipsească din casa nici unui bun Român

Schimbare de local.

Subscrisul își ia voe a face cunoscut onoratului public, că s'a strămutat cu farmacia (apotheca) în casa nouă din strada Turnului nr. 14.

Sibiu, în 28 Aprilie 1899.

cu stimă

Eugen Rummler,

Farmacia la „Crucea geneveză“,
strada Turnului nr. 14.

[24] 3--8

Descrierea Ardealului.

Cine voește să cunoască frumoasa țeara a Ardealului, și cu deosebire Munții-Apuseni, patria lui Horia și Ianou, să citească scrierile lui Silvestru Moldovan anume:

Țeara-Noastră,

descrierea părților sudice ale Transilvaniei și Valea-Murșului, apoi

Zarandul și Munții-Apuseni,

Cu 9 ilustrațiuni și o schiță.

Descrierile sunt facute în fel de călătorie, cu datele și porturile Românilor și cu multe legende despre dealuri, cetăți, izvoare ș. a.

Fiecare carte costă 1 fl. (și 5 cr. porto), în România 3 lei.

Toate ziarele noastre au apreciat în cuvinte elogioase aceste descrieri, unicele ce le avem despre Transilvania în limba română.

„Liga română“, scrie între altele:

„Până astăzi n'a existat în limba română o descriere a acestor regiuni atât de interesante din mai multe puncte de vedere. Dl Silvestru Moldovan a răspuns deci prin această publicație unei trebuințe ce într'adevăr se simția la noi. Sperăm, că publicul cetitor va face acestei scrieri primirea amabilă pe care o merită.

Comande se pot face la

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Fabrică de casse.

Subscrisul îmi iau voie a face atent p. t. publicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse numai din material bun și tare. De aceea rog cu deosebire on. public, care caută casse, să binevoască a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe dinafară se nu cufunde cu alte casse ce obvin în comerț, facute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e panterate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plătire în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

Instalare de lumină Atycelen.

Gustav Moess,

fabrică de casse în Sibiu,
strada Poplăci-mare Nr. 8.

[8] 8—

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

A eșit de sub tipar:

Însoțirile de credit

împreunate cu

însoțiri de consum, de vânzare, de viieri, de lăptări etc. și instrucțiunile trebuincioase.

Îndreptare practică

pentru

înființarea și conducerea de astfel de însoțiri de

F. W. RAIFFEISEN.

Edițiunea a V-a.

Traducere autorizată de

Dr. Aurel Brote,

directorul băncii gen. de asigurare m. „Transilvania“

EDITURA

„Revista rom. de agricultură din comitatul Sibului“
(280 pagini mari).

Cartea costă 80 cr. (cu porto postal 90 cr. recomandată 1 fl.) și se poate cumpăra dela

„Tipografia“,

soc. pe acțiuni în Sibiu.

A apărut la

„Tipografia“, soc. pe acțiuni în Sibiu

Cartea

Stuparilor

săteni

de

Romul Simu, învățator.

Cu mai multe ilustrațiuni în text.

Editura și proprietatea

„Revistei rom. de agricultură din comitatul Sibului“.

Prețul 85 cr. plus portul postal.

Reuniunea agricolă prin edarea acestei cărți folositoare a umplut un gol adânc simțit în literatura stupăritului. Broșura este scrisă pe un frunț învătător, stupar priceput. Ea tratează pe scurt tot de ce are trebuință un stupar. Se recomandă ca deosebire ca premii pentru școlile noastre de tot soiul.

Se vinde la

„Tipografia“,

societate pe acțiuni în Sibiu.

Doi cărți folositoare

pentru țeranul român

au apărut tocmai și se află de vânzare în librăria „Tipografia“, societate pe acțiuni, Sibiu, strada Poplăcii 15:

INDREPTAR PRACTIC

IN

ECONOMIA RURALĂ

compus de

cel 12 preoți întemnițați în Cluj.

Prețul 1 fl. v. s.

COMASĂRILE

de

Elia Dopp.

Prețul 40 cr. v. s.

Pentru porto postal câte 5 cr. mai mult.

Pentru „Tipografia“, societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

„CONCORDIA“

societate comercială pe acțiuni, Sibiu.

Filială în Făgăraș en gros și detail.

Depozite en gros Căneni (România) și Alba-Iulia.

Branșa de coloniale.

Zahar, cafele fine, delicatose de saison și brânzături de tot felul, chocoladă și cacao, ciaiuri (thea) veritabile și bisquits fini, precum și pesmeți, romuri veritabile de Jamaica și Cuba cognacuri adevărate franțuzești și indigene.

Mare deposit de vinuri naturale indigene dela 40 cr. litrul în sus.

Vinuri veritabile de Bordeaux, Malaga, Madeira, Oporto și Xeres, champagne franțuzească adevărată precum și indigeană. Liqueururi străine și din țeară. Țuică bêtănă, sligoviță, teșcovină și rachiu de trebere.

Mare deposit de făină de Bănat excelentă.

Deposit bine asortat de ape minerale.

Icre moi și proaspete. Icre roșii. Rahat de „Bellavista“. Halva. Luminări de ciară, stearină, parafină și de sêu. Singurul deposit al fabricii de luminări de stearină Moessner & Mersing din Galați (România).

Branșa de textil și manufactură.

Mare deposit și bine asortat în țesături de in și bumbac, pichet, barchent (de vară și de isrnă).

Garnituri de masă, serviete și prosoape.

Basmale veritabile de Irlanda. — Șifon, Oxford, Creton, Pânzături.

Bumbacuri de impletit, croșetat și brodat.

Lână răsucită și bircă.

Măsuri de cusut și brodat în colori veritabile dela Dollfus-Mieg & Co. Müh:hausen i/E., cea mai renumită din lume.

Cămeși pentru bărbați și pentru turiști. Gulere, mangete și cravate.

Mare sortiment de ciorapi pentru bărbați, dame și copii.

Prețuri-curente la cerere gratis și franco.

[2351 17—

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu se află de vânzare opul premiat și publicat de „Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român“

POVEȘTI DIN POPOR

adunate de

Ioan Pop-Retegeanul.

Acest op, care se extinde pe 216 pagini, cuprinzând cele mai frumoase povești și la urmă o însemnare a provincialismelor, costă numai 50 cr. plus 10 cr. porto.

„Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu.

Luptele Românilor.

Articoli istorici-politici

de

Doctor Romanus.

Broșură de 120 pag. cuprinzând 16 excelente articoli asupra mersului istoric al luptelor noastre politice. O lectură foarte de actualitate

Prețul 50 cr.

P. T.

Mulțumindu-Vă pentru încrederea de care s'a bucurat răposatul meu tată în decurs de 50 de ani, am onoarea a Vă aduce la cunoștință, că de aici înainte eu voi sta la dispoziția d-voastră, pregătind

Reverenzi, ornate bisericesti

și peste tot ori-ce îmbrăcăminte preotească,

precum și ori-ce soiuri de vestminte bărbătești spre deplina d-voastră mulțumire, pe lângă prețuri cât mai moderate și serviciu cât mai prompt.

Cu toată stima

Gustav Stasney, croitor,
Baiergasse nr. 2, în Sibiu.

[25] 2—3

Pentru tipar responsabil Iosif Marschall.